

П. Г. Усенко

Лазаревський Борис Олександрович

ЛАЗАРЄВСЬКИЙ Борис Олександрович (псевд. і крипт.: Хтось, Борис Л., Б. Л.; 26. 03(07. 04). 1871, Полтава – 24. 09. 1936, Париж) – правознавець, письменник. Син Олександра, брат Гліба та Катерини Лазаревських. Навч. у 2-й гімназії та Колегії П. Галаґана у Києві, Новорос. університеті в Одесі, Університеті св. Володимира у Києві (випускні іспити склав 1897). Відтоді – пом. секр., від 1903 – секр. Севастоп. військ.-мор. суду; від 1904 – слідчий, прокурор Владивостоц. військ.-мор. суду; від 1905 – товариш прокурора Кронштадт. військ.-мор. суду (обидва – Росія). 1906 звинувач. у негатив. ставленні до придушення бунту матросів у Севастополі та звільнений у запас. Після дебюту оповіданням «Последняя услуга» в г. «Кіевлянинъ» (1894, 19–20 декабря) публікувався у часописах «Южное обозрѣніе», «Крымскій вестникъ», «Елизаветградские новости», «Кіевская старина» та ін. Писав здебільшого рос. мовою, проте називав свою укр. прозу частиною влас. серця. У родин. колі успадкував шанобливе ставлення до особи і поезії Т. Шевченка, виступав на заходах, присвяч. його пам'яті. Спілкувався з А. Чеховим, А. Коні, О. Купріним, І. Рєпіним, М. Рєріхом, В. Меєрхольдом та ін. Учасник 1-ї світової війни. Від 1916 – діловод упр. із прискореної підготовки офіцерів для флоту в Севастополі; після Лютн. революції 1917 – обер-аудитор штабу нач. 2-ї бригади лінкорів Чорномор. флоту; від серпня 1918 – офіцер для доручень при Військ. міністрі Української Держави. У лютому 1919, за Директорії УНР, відряджений до укр. гол. мор. штабу в Севастополі, наступ. місяця включений до складу спец. порт. комісії по Миколаєву та Херсону. На еміграції мешкав у Стамбулі, Берліні, Празі, Парижі. Від 1932 брав активну участь у діяльності Укр. літ. гуртка, у 1930-х рр. вів рубрику «Шматочки минулого» у ж. «Тризуб». Співпрацював із період. вид. «Українське слово», «Морской сборник», «ЛНВ». Залишив значну рукописну спадщину, що зберігається у архів. фондах різних країн.

Основні твори

Забутые люди. О., 1899; А. П. Чехов: Мат. к биографии // Рус. мысль. 1906. № 11; Собрание сочинений. Т. 1–8. С.-Петербург (Петроград), 1911–15; Шевченко и женщины // Всеобщий журн. лит.-ры. 1911. № 4; О Шевченке и близких ему людях // Рубикон. 1914. № 4–5; Во время войны. Петроград, 1915; Вэня (История одной женской души). Петроград, 1917; «Душа жен-

щини» и другие рассказы. Берлин, 1921; Грех Парижа. Рига, 1928; Голос Родины: Новые рассказы. Париж, 1928; Лиза. Белград, 1930; Дрібниці про Шевченка // Тризуб. 1936. Ч. 9–10; Доктор. В лесу // Писатели чехов. поры. Т. 2. Москва, 1982; Обличчя Симона Петлюри // Самост. Україна. 2001. Ч. 2; Темна ніч // Всесвіт. 2008. № 7–8.

Рекомендована література

1. Шрамченко С. Сотник воєнно-морського судового відомства Б. О. Лазаревський // Табор. 1936. Ч. 28–29;
2. Похорон Бориса Лазаревського // Тризуб. 1936. Ч. 35;
3. Д-ко Ф. Запізне прозріння: Про один цікавий, незнаний нікому документ // Краків. вісті. 1945. № 31;
4. Гитович Н. И. Записи о Чехове в дневниках Б. А. Лазаревского // Лит. наследство. Т. 87. Москва, 1977;
5. Из дневника Бориса Лазаревского // Диаспора. Париж; С.-Петербург, 2001;
6. Усенко П. Г. Воєнні дії на Чорному морі у 1914–1917 рр. К., 2007;
7. Михайлова М. Образ України в збірнику Б. О. Лазаревського «Голос Батьківщини» // Всесвіт. 2008. № 7–8.

Бібліографічний опис:

Лазаревський Борис Олександрович / П. Г. Усенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-52967>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).